

Täysistunto

Tiistai 9.6.2026 klo 14.01—22.39

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi metsästyslain sekä rauhoitettujen eläinten aiheuttamien vahinkojen ennalta ehkäisemisestä ja korvaamisesta annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 108/2026 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Ministeri Essayah, olkaa hyvä.

Keskustelu

15.23 **Maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah** (esittelypuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puhemies! Tässä hallituksen esityksessä haetaan ratkaisua tilanteeseen, joka on pitkään jatkunut ja monella tavalla kärjistynyt. Valkoposkihanhen ja merimetson aiheuttamat vahingot ovat kasvaneet merkittävästi, mutta nykyinen sääntely ei ole kyennyt vastaamaan ongelmaan tyydyttävällä tavalla. On syytä todeta selvästi, että kyse ei ole ollut varsinaisesti resurssien puutteesta, nimittäin yhteiskunta käyttää valkoposkihanhikonfliktin hallintaan vuosittain yli seitsemän miljoonaa euroa. Viljelyvahingot ovat noin nelisen miljoonaa euroa, hanhipeltokorvaukset 2,87 miljoonaa euroa ja karkotus sekä hanhipaimennus noin puoli miljoonaa euroa vuodessa. Merkittävästä taloudellisesta panostuksesta huolimatta vahingot eivät ole poistuneet.

Arvoisa puhemies! Esityksellä tuodaan käytännön ratkaisuja tilanteen helpottamiseksi. Valkoposkihanhi ja merimetso siirretään metsästyslain piiriin riistalajeiksi, mutta ne säilyvät edelleen lintudirektiivin mukaisesti rauhoitettuina. Samalla säädetään lain tasolla selkeät tilanteet, joissa tästä rauhoituksesta voidaan poiketa. Eli valkoposkihanhen osalta tämä tarkoittaa mahdollisuutta suojametsästyksen pelloilla, kun pellolla on korjaamaton ta satoa, mahdollisuutta toimia lentoasemilla lentoturvallisuuden turvaamiseksi, myöskin saaliin hyödyntämistä mutta myynnin kieltoa sekä velvollisuutta tehdä saalisilmoitus. Merimetson osalta tämä esitys tarkoittaa mahdollisuutta puuttua tilanteisiin kalanpyydysten läheisyydessä sekä lentoasemilla, toimien selkeää alueellista ja ajallista rajaamista ja vastaavaa raportointivelvollisuutta kuin myöskin sitten valkoposkihanhella. Merimetson kyseessä ollen taustalla ovat ennen kaikkea paikalliset kalatalousvaikutukset, jotka voivat olla kalastajille ja myöskin alueen kalakannoille merkittäviä, vaikka vaikutukset eivät aina näy koko rannikon mittakaavassa. Kyse on siis nimenomaan paikallisesti kohdennetusta haittojen hallinnasta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2026 vp

Arvoisa puhemies! Lausuntokierroksella tuli odotetusti esille erilaisia näkemyksiä. Osa piti esitystä tarpeellisenä ja käytännössä toimivana ratkaisuna, osa katsoi, että nykyistä lupajärjestelmää tulisi edelleen kehittää tai että esitys olisi liian pitkälle menevä. Lisäksi osa lausunnonantajista kyseenalaisti tutkimusnäytön riittävyttä ja vaikutuksia muuhun linnustoon. Nämä näkökohdat on kaikki valmistelussa arvioitu huolellisesti.

Suomalaisessa hanhipelto tutkimuksessa on havaittu, että vaikutukset eivät ole yksiselitteisiä. Joissakin tapauksissa keväinen suojametsästys ja hanhien aiheuttaman laidunpaineen väheneminen ovat parantaneet muun muassa pellolla pesivien kahlaajien, kuten vaikkapa kuovin, pesintämenestystä. Tämä osoittaa, että kohdennettu sääntely voi myöskin tukea muuta lajistoa.

Arvoisa puhemies! Esityksessä on kiinnitetty erityistä huomiota luonnonsuojeluun suurten petolintujen, kuten merikotkan ja kalasääsken, pesäpaikkojen suoja pesimäaikana turvataan, eikä esitys mahdollista sellaista toimintaa, joka vaarantaisi näiden lajien pesinnän. Toimenpiteet ovat rajattuja sekä ajallisesti että alueellisesti.

Arvoisa puhemies! Lausunnoissa tuotiin esille myöskin huoli EU-oikeudesta ja Århusin sopimuksesta. Hallituksen arvio on tässä selkeä. Esitys perustuu lintudirektiivin sallimiin poikkeuksiin. Siinä turvataan oikeusturva ja myös Århusin sopimuksen keskeiset vaatimukset. Erityisesti osallistuminen ja muutoksenhaku täyttyvät. Tältä osin on tärkeää todeta, että suoraan laissa säädettävien poikkeusten lisäksi myös metsästyslain 41 b §:n mukainen poikkeuslupamenettely säilyy rinnalla. Niissä tilanteissa, jotka eivät kuulu yleispoikkeusten piiriin, haetaan edelleen yksilöllinen lupa, ja siihen liittyy edelleen normaali valitusoikeus. Aivan keskeinen osa tätä kokonaisuutta on viljelijöiden korvausjärjestelmän turvaaminen. Esityksessä lähdetään siitä, että valkuposkivanhanhien aiheuttamien vahinkojen korvaaminen jatkuu rauhoitettujen eläinten aiheuttamien vahinkojen ennaltaehkäisemisestä ja korvaamisesta annetun lain, niin sanotun Raulako-lain, mukaisesti. Tämä tarkoittaa, että viljelijöiden oikeus saada korvausta säilyy ennallaan ja että vahinkojen kustannuksia ei siirretä yksittäisten toimijoitten kannettavaksi. Samalla järjestelmä mahdollistaa edelleen myös ennaltaehkäisevien toimenpiteitten tukemisen. Hanhipeltoelementti tulee myös säilymään konfliktin hallinnassa.

Arvoisa puhemies! Esitykseen liittyen on arvioitu huolellisesti myös perusoikeudet ja säätämisyjärjestys. Johtopäätös on, että sääntely on täsmällistä, tarkkarajaista ja oikeasuhteista. Näin ollen hallitus katsoo, että esitykseen sisältyvät lait voidaan säätää tavallisina lakeina.

Vielä lopuksi, arvoisa puhemies: Kyse on lopulta valinnasta: jatketaanko mallilla, jossa käytetään vuosittain miljoonia euroja ilman riittävää vaikuttavuutta, vai siirrytäänkö malliin, jossa voidaan toimia ajoissa, vähentää vahinkoja, turvata ruuantuotantoa ja kalastusta ja käyttää julkisia varoja vastuullisemmin? Hallituksen esitys valitsee näistä jälkimmäisen. Se on tasapainoinen ja käytännönläheinen ratkaisu. Pyydän arvoisaa eduskuntaa käyttämään tarvittavan ajan, mutta tiedämme, että kesätauko lähenee, joten ripeyskään ei ole haitaksi.

Haluan vielä todeta, arvoisa puhemies, että tämän esityksen ydin on yksinkertainen: nykyinen järjestelmä on kallis eikä riittävän vaikuttava, ja uudistuksella mahdollistetaan todellakin nopea reagointi, vähennetään vahinkoja, käytetään yhteiskunnan varoja järkevämmiin, ja samalla suojelutaso säilyy, oikeusturva toteutuu ja EU-velvoitteet täyttyvät. Kyse ei ole siis suojelusta luopumisesta vaan toimivamman järjestelmän rakentamisesta. — Kiitos.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2026 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, ministeri. [Vastauspuheenvuoropyyntöjä] — Ilmeisesti on halukkuutta debattiin. — Maa- ja metsätalousvaliokunnan varapuheenjohtaja, edustaja Kalmari, olkaa hyvä, yksi minuutti.

15.30 **Anne Kalmari kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kiitän tästä esityksestä. Samalla kuitenkin kysyn: miksi ihmeessä kalankasvatus- ja kalanistutuspaikat jäivät pois merimetson lainsäädännöstä? Olisi toki tärkeää, että voisimme kalankasvatusta järkevästi toteuttaa.

Vielä valkuposkihanhen osalta kysyisin, kun meillä oli ne lausumat, joissa edellinen eduskunta edellytti näitä toimia ja siellä oli myöskin lausuma EU-vaikuttamisesta: mitä sille asialle kuuluu? Sitten siellä oli toinen lausuma poikkeuslupien, joita niitähän edelleen voidaan tarvita valkuposkihanhenkin kohdalla, päätöksenteon siirtämisestä sinne, missä on osaaminen, eli silloiseen Pohjois-Karjalan elyyn. Nythän meillä on yhteinen lupavirasto, mutta ne osaajat edelleenkin ovat ilmeisesti alueilla, jolloin kysyisin: [Puhemies koputtaa] siirretäänkö se Varsinais-Suomesta Pohjois-Karjalaan?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Eestilä, olkaa hyvä.

15.31 **Markku Eestilä kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täytyy kyllä kiittää sekä ministeriä että valiokuntaa siitä, että vihdoinkin tämä asia nyt saadaan kuntoon. Itse kyllä korostaisin — ja se varmaan jossain määrin täällä hallituksen esityksessäkkin löytyy jossakin muodossa — nimenomaan viljelijöitten omaisuudensuojaa ja elinkeinovaivautta. Tilanne on nimittäin se, että nämä valtavat hanhiparvet ovat esimerkiksi Tohmajärvellä syöneet puolet kunnan nurmialasta. Jokainenhan silloin jo ymmärtää, että jotakinhan tälle on tehtävä. Koko lintudirektiivissä ja myös luontodirektiivissä on selvät varaventiilit sitä varten, kun populaatio aiheuttaa ongelmia ihmisille ja heidän omaisuudelleen, onpa turvallisuus mikä tahansa. Molemmista direktiiveistä löytyy selvät poikkeamiset, milloin pitää ryhtyä toimenpiteisiin, ja valkuposkihanhen kohdalla tämä on kyllä ylittynyt jo vuosia sitten, mutta parempi myöhään kuin ei milloinkaan. Hyvä, että tämä nyt saadaan kuntoon, ja toivotaan, että ne käytännön järjestelyt sitten tehdään turvallisesti ja niin kuin direktiivi edellyttää, [Puhemies koputtaa] asiallisesti.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Simula, olkaa hyvä.

15.32 **Jenna Simula ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hanhipaimenista suojametsästyksen — jälleen kerran erinomainen ja maalaisjärkinen esitys hallitukselta.

Huomionarvoista on, että joka kevät suomalaiset veronmaksajat maksavat valkuposkihanhen ylilennosta miljoonia euroja, jopa useampia euroja per peltoja tuhoava hanhi. Valkuposkihanhenkannat ovat todella suuria. Suomessa oli yli puoli miljoonaa yksilöä tänä keväänä, joten on sanomattakin selvää, että EU:n harjoittama suojelu on täysin ylimitoitettua.

On todellakin aika saada järkeä valkuposkihanhen aiheuttamien vahinkojen ennaltaehkäisyyn, ja vieläpä niin, että hanhen saa sitten käyttää ruuaksi ampumisen jälkeen eikä sitä tarvitse kuopata. Esityksessä valkuposkihanhi ja merimetso, joka puolestaan aiheuttaa valtavia haittoja kalataloudelle, lisätään metsästyslaissa mainittuihin riistalajeihin ja samalla rauhoitetaan ympäri vuoden, suojametsästyksen kuitenkin mahdollistaen. — Kiitos tästä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2026 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Viljanen, olkaa hyvä.

15.33 **Eerikki Viljanen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kuten tässä on esille tullut, valkuposkivanhanhikanta on runsastunut todella voimakkaasti viimeisten vuosien ja jo sitä pidempään, voi sanoa, vuosikymmenen tai kahden vuosikymmenen aikana. Tilanne on kaikista kriittisin esimerkiksi Pohjois-Karjalassa ja itäisessä Suomessa, mutta huomionarvoista on se, että vuosi vuodelta nuo jättimäiset lintuparvet ovat levittäytyneet yhä laajemmalle, Itä-Suomesta länteen päin, ja omillakin pelloillani niitä on nyt jo neljänä keväänä erittäin runsaasti esiintynyt. Nämä hanhet syövät syysviljojen oraat, tuhoavat keväällä nurmisatoja, ja on aivan välttämätöntä, että kantaa päästään säätelemään. On hienoa, että tässä yhteydessä myös saaliksi saatuja lintuja voidaan hyödyntää. Tässä kiitokset hallitukselle.

Kiitokset myös maa- ja metsätalousvaliokunnalle, joka on jo vuonna 2022 ottanut asiaan erittäin selkeästi kantaa lausumillaan, [Puhemies koputtaa] ja tästä jatkotyöstä valiokunnassa on myös kannettu vastuuta. [Puhemies koputtaa]

Mutta kiitokset hallitukselle esityksestä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. Edustaja Pitko, olkaa hyvä.

15.35 **Jenni Pitko vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun luonto häiritsee ihmisen toimintaa, mitä tekee hallitus — ratkaisee asian jälleen kerran eläinten tappamisella. Tämä sama tarina on nähty jo monta kertaa tämän hallituksen aikana. Tämä laki antaa varsin laajat oikeudet ampua valkuposkivanhania ja merimetsoja myös muualla kuin siellä, missä ne aiheuttavat haittoja. Tämän lain tarkoitus ei tunnu olevan niinkään vahinkojen vähentäminen vaan laajan metsästämisestä salliminen näiden vahinkojen varjolla. Esimerkiksi tässä esityksessä sallitaan valkuposkivanhien metsästäminen koko Suomessa, vaikka tiedämme varsin hyvin, että valkuposkivanhanat aiheuttavat maanviljelykselle haittaa hyvin paikallisesti Itä-Suomessa. Merimetsojen osalta haitat kohdistuvat kalankasvattamoille ja kaupalliseen kalastukseen. Kuitenkin tämä laki sallii merimetsan ampumisen myös vapaa-ajankalastuksen pyydyksien lähellä. Lisäksi tämä laki tulee sallimaan myös lintujen ampumisen pesimäaikaan, vaikka lähtökohtaisesti lintujen pesimä on ollut laajasti suojeltua. Hyvä ministeri, miksi te ette näe haittojen ehkäisyssä mitään muuta mahdollista kuin tappamisen?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Honkasalo, olkaa hyvä.

15.36 **Veronika Honkasalo vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä tosiaan on tuotu melkoisella kiireellä eduskuntaan, ja eilen oli ennakkollisesti valiokunnan kuuleminen asiasta, ja kyllä se jätti monta kysymystä auki. Nimenomaan tämä paikka-rajaus: miksi tämä sallitaan nyt koko Suomessa ilman sen täsmällisempiä rajoituksia? Sitten samanaikaisesti huolettua myös tämän viiden yksilön rajausta: miksi viisi yksilöä valkuposkivanhien kohdalla ja merimetsojen kohdalla yksi — mistä nämä tulevat? Sitten jäi epäselväksi myös ampumisen vaikutukset, tavallaan se tutkittu näyttö siitä, että tämä todella on tehokas keino. Meillä oli esimerkiksi asiantuntijoiden keskuudessa ristiriitaista tietoa siitä, onko todella niin, että tämä on vaikuttavaa ja onko tästä tutkimusnäyttöä olemassa. Täysin selvää on se, että nämä hanhivahingot pitää korvata maanviljelijöille täysimääräisesti ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2026 vp

sen toiminnan pitää olla myös tehokkaampaa. [Puhemies koputtaa] Mutta tämä laki ja kiire, millä tämä on tuotu, jättää nyt kyllä todella monta kysymystä auki.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Norrback, varsågod.

15.37 **Anders Norrback r** (vastauspuheenvuoro): Tack, ärade talman! Jag har följt skarvens utveckling i Österbotten under över tio år, och utvecklingen har varit bedrövlig. Hanteringen av problemet måste jag nog säga har varit bedrövlig. Den längsta anhållan om undantagslov som jag har bevittnat är fem och ett halvt år. Tar ett ärende fem och ett halvt år i vår förvaltning, då måste vi se över lagstiftningen. Vi kan inte skylla på förvaltningen, utan det måste vara någonting som är fel i lagstiftningen när man inte får processerna att fungera. Under dessa år har jag varit på otaliga uppvaktningar både till tjänstemän och ministrar, och man har hänvisat till att man ska utveckla processerna i hanteringen. Fortfarande är det ogjort.

Det här är ett lagförslag som är helt nödvändigt för att vi ska kunna hantera de skador som skarven gör på våra fiskevatten. Här kommer också äganderätten in: Råkar du ha en sommarstuga bredvid en holme där skarvarna bosätter sig, så sjunker värdet om inte till noll, så nära noll. Det är helt omöjligt att sälja en sådan tomt. — Tack.

Puhemies Jussi Halla-aho: Tack, och samma på det andra inhemska, varsågod.

Tulkki esitti puheenvuorosta suomenkielisen yhteenvedon.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kinnari, olkaa hyvä.

15.40 **Teemu Kinnari kok** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Kiitos ministerille esityksestä. Tämä esitys, jota käytiin läpi, tuo lopulta ratkaisun tähän ongelmaan, joka Suomea koskee. Nimenomaan kyse on ennen kaikkea suomalaisen ruuantuotannon, viljelijöiden toimeentulon, rannikkokalastuksen ja niiden toimintaedellytysten varmistamisesta. Toki täällä on myös tämä lentoturvallisuuskulma, mikä ei ole vähäpätöinen.

Tämä hanhimäärän kasvu sieltä 70-luvun noin 50 000 yksilöstä tämän päivän noin 1,7 miljoonaan lienee tämä määrä. Määrät ovat käytännössä moninkertaisia siihen suotuisan suojelutason viitearvoon, eli laji ei ole uhattuna. Tällä toiminnalla, suojametsästyksellä, nimenomaan varmistetaan, että elinkeinoa voidaan harjoittaa. Tämä ei uhkaa hanhien olemassaoloa, eikä tällä pystytä käytännössä edes niitä kantoja leikkaamaan, mutta tämä on oikeansuuntainen toimi, jolla nimenomaan vahvistetaan tätä tärkeää asiaa, jonka äsken mainitsin. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Strandman, olkaa hyvä.

15.41 **Jaana Strandman ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esitys toteuttaa valkuposkihanhea ja merimetsoa koskevat hallitusohjelman kirjaukset. Tavoitteena on vähentää ja hallita runsastuneiden lintukantojen aiheuttamia vahinkoja maa- ja kalataloudelle sekä turvata elinkeinotoiminta. Keväisin etenkin valkuposkihanhien aiheuttamat vahingot ovat merkittäviä ja nousevat useisiin miljooniin euroihin. Vuonna 2022 viljelysvahingot olivat noin neljä miljoonaa euroa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2026 vp

Lajit lisätään metsästyslain riistalajeihin, ja samalla niiden rahoituksesta säädetään ympärivuotisesti. Poikkeaminen mahdollistetaan suojametsästyksellä kohteiden suojaamiseksi. Saaliin käyttö ravintona sallitaan ei-kaupallisesti. Toisessa lisätalousarviossa vuodelle 2026 esitetään Suomen riistakeskukselle 227 000 euron määrärahaa poikkeuslupien käsittelyyn ja tietojärjestelmiin. Riistakeskuksen rinnalle tuleva ilmoitusmenettely helpottaa käytännön toimintaa ja nopeuttaa toimia vahinkotilanteissa. Tämä esitys on erittäin hyvä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

15.42 **Hannu Hoskonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! On aivan erinomaista, että tämä esitys saatiin eduskuntaan. Vihreiden ja tätä asiaa vastustavien ihmisten kannattaa kiinnittää huomio siihen, että kun puhutaan täyden korvauksen periaatteesta, niin sitä korvausta ei ole olemassa. Kun valkoposkihanhi syö maanviljelijän sadon keväällä, niin se käytännössä tarkoittaa sitä, että se sato on tietysti ihan varmasti menetetty, ja se kaikista karmeimhan tapahtuu sen jälkeen: uuden sadon hommaaminen sen menetetyn tilalle, kun ne korvausrahat eivät korvaa puoltakaan siitä, mitä se vahinko todellisuudessa on. Elikkä moni maanviljelijä tänä päivänä tuolla itärajan pinnassakin pohtii sitä, kannattaako tätä pelleilyä enää jatkaa, kun heiltä sato tuhotaan joka vuosi ja korvaus, minkä siitä saa, on muodollinen. Ajatelkaa, jos joutuu tuorerehua tai viljaa ajamaan kolmensadan kilometrin päästä rekalla. Laskekaapa, hyvät edustajat, paljonko maksaa kilometri. Laskussa näkyy sitten myös kuljetuksen hinta. Että pikkuisen realismia tähän keskusteluun.

Kiitoksia ministerille, että tämä tuli. Toivon, että tämä saadaan nopeasti läpi ja ennen kaikkea niin, että maanviljelijöiden muutenkin kurjaan taloustilanteen saadaan helpotusta, koska jos me haluamme kriisin tullen syödä leipää, niin nyt on sen työn aika, että autamme heitä parhaamme mukaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Elo, olkaa hyvä.

15.43 **Tiina Elo vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus tosiaan jatkaa linjaa, jolla eläinten ihmisille aiheuttamiin haittoihin esitetään ratkaisuksi mahdollisimman laajaa eläinten tappamista. On totta, että valkoposkihanhiin levähdys Itä-Suomen pelloilla aiheuttaa merkittäviä taloudellisia vahinkoja, ja ne on toki korvattava, mutta hallitus esittää nyt ratkaisuksi varsin vapaata metsästystä koko Suomessa. Kun hanhia on tuhansia, niin metsästys ei tätä ongelmaa yksistään ratkaise.

Nyt ollaan sallimassa lintujen metsästystä myös pesimäaikana, ja tämä aiheuttaisi kohtuuttoman laajaa haittaa pesiville ja siihen valmistautuville linnuille. Yleensä todellakaan ole ajateltu, että tällaista voitaisiin sallia. Tosiaan tällä esityksellä valkoposkihanhesta tehtäisiin Suomen heikoimmin suojeltu lintulaji.

Ja kun merimetson osalta laki sallisi ampumisen, jos yksi yksilö on minkä tahansa kalanpyydyksen läheisyydessä, niin tämä on myös täysin ylimitoitettua niihin haittoihin nähden, mitä voi ajatella, että merimetsot aiheuttavat. Ratkaisuja siis tarvitaan, mutta lintujen tappamisen tulee aina olla se viimesijainen keino [Puhemies koputtaa] muiden ehkäisytoimien jälkeen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lahdenperä, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2026 vp

15.44 **Milla Lahdenperä kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tällä esityksellä korjataan kyllä pitkään tunnistettu ongelma. Valkoposkihanhi ja merimetsojen kannat ovat kasvaneet voimakkaasti, ja niiden aiheuttamat vahingot maataloudelle, kalataloudelle sekä paikoin myös lentoturvallisuudelle ovat lisääntyneet. Merimetsoista myös huomaa, kun tuolla Turun saaristossa kesäisin merellä liikkuu, että kyllä ne aiheuttavat merkittävää paikallista ympäristökuormitusta. Saarten kasvillisuus on tuhoutunut, puusto on tuhoutunut, arvokkaiden saaristoluontokohteiden tila on heikentynyt ravinnekuormituksen seurauksena. Onneksi tällä esityksellä valkoposkihanhi ja merimetsä siirretään metsästyslainsäätöpiiriin ja vahinkojen torjumiseen luodaan nykyistä toimivampia keinoja. Vastuullinen suojametsästäys on selkein ja käytännössä ainoa toimiva keino vähentää näitä haittoja. Lainsäädännön tulee kyetä huomioimaan sekä luonnonsuojelu että ihmisen elinkeino, ja tässä haetaan tätä tasapainoa. Samalla palautetaan tutkittuun tietoon perustuvaa käytännön järkeä suomalaisen metsästäyspolitiikkaan. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Sillanpää, olkaa hyvä.

15.46 **Pia Sillanpää ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tänä aamuna, kun kävelin tänne eduskuntaan töihin, kiinnitin huomiota tuossa kivityksellä runsaaseen hanhien ulosteen määrään. Muutama vuosi sitten kävin Hietaniemen rannalla ensimmäistä kertaa ikinä uimassa lapseni kanssa, ja muistan kiinnittäneeni huomiota silloin valtavaan määrään lintuja ja ulostetta rannalla. Sen jälkeen en olekaan siellä käynyt.

Se, mikä meitä joitakin ehkä häiritsee tietyssä viihtyvyydessä kaduilla ja uimarannoilla, on yksi asia, mutta täysin toinen asia on se, mitä tuhoja nämä linnut tekevät viljelijöille. Jokainen meistä on varmaan lukenut uutisia — ja ainakin osa surullisena — siitä, miten nämä valtavat lintuparvet ovat tuhonneet joidenkin viljelyksiä aivan täysin. Samaan aikaan jotkut luonnonsuojeluideologit puhuvat erillisistä parkkipaikkapelloista hanhille, ja se on kyllä mielestäni lähinnä märkä rätkki ja läpsäisy viljelijän naamalle, joka tuottaa meille ruokaa täällä Suomessa ja joka on juuri menettänyt satonsa. Onneksi tälle asialle tehdään nyt korjausliike. Kiitos ministerille tästä esityksestä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Krista Mikkonen, olkaa hyvä.

15.47 **Krista Mikkonen vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Itse asiassa, kun kolme vuotta sitten tässä salissa viimeksi puhuttiin valkoposkihanhista ja oli kansalaisaloite, jossa ehdotettiin, että ne siirretään metsästyslakiin riistalinnuiksi, niin ainoastaan vihreät ja vasemmistoliitto kannattivat sitä, kaikki muut vastustivat. No, viime kaudella yritettiin etsiä sitten luonnonsuojelulain puitteissa ratkaisua, koska näen kyllä, että tämä siirto on ihan perusteltu. Esimerkiksi valkoposkihanhi on hyvin elinvoimainen, ja ne vahingot, mitä Itä-Suomeen aiheutuu, ovat aivan todellisia. Mutta täällä on nyt semmoinen harha siitä, että tämä suojametsästäys poistaisi muiden keinojen tarpeen. Tarvitaan edelleen esimerkiksi lintupeltoja, tarvitaan myös karkotusta erityisesti keväisin, koska osa maanviljelijöistä ei halua, että jatkossakaan keväisin ammutaan heidän maillaan lintuja.

Sen lisäksi tämä esitys ei ole kyllä tasapainoinen, niin kuin ministeri sanoi. Se, että saa ampua viisi lintua Etelä-Suomen pellolla sillä perusteella, että Itä-Suomessa ne aiheuttavat vahinkoja, on aivan perusteetonta. Virossa ja Ruotsissa, jossa suojametsästäys on käytössä, on alueellisesti rajattu, millä alueilla sitä voi tehdä, ja näin pitäisi olla Suomessakin. Niillä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2026 vp

alueilla, missä vahingot ovat merkittäviä, tämä voi olla perusteltua, mutta ei näin laajasti, [Puhemies koputtaa] että kaikkialla maassa saa ampua pelloilla, jos on viisi valkoposkihanhea.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kalmari, olkaa hyvä.

15.48 **Anne Kalmari kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kun sekä täällä salissa että yleisemminkin vihreät ja vasemmisto ovat sanoneet, että joustavoitettaisiin luvanantoa ja tehtäisiin muita keinoja, niin onhan se ihan naurettavaa, että me järjestäisimme tämmöisessä taloudellisessa tilanteessa kymmenillä tuhansilla euroilla jotain lasershow'ta taivaalle, kun on tällainenkin keino. Itse asiassa se lupajärjestelmä ei todellakaan toimi. Keskimäärin pellot on syöty tai merimetson osalta kalat syöty ja verkot tuhottu silloin, kun se lupa viimein tulisi. Se karkotuslupakin, että saa lyödä kattilankansia yhteen, maksaa 1 500 euroa, ja se todennäköisesti ei saavu ajoissa. Tämä nykyjärjestelmä ei todellakaan toimi. Kiitän ministeriä siitä, että tällainen maanläheinen järkikeino on tullut.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Essayah, kolme minuuttia, olkaa hyvä.

15.50 **Maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah:** Kiitoksia, arvoisa puhemies! Jälleen kerran kiitoksia edustajille hyvistä kommentteista ja puheenvuoroista ja muutamista kysymyksistä.

Edustaja Kalmari, kalankasvatuslaitosten kohdalla on mahdollisuus käyttää näitä erilaisia suojaverkkoja ja vastaavia, ja jos niistä ei ole apua, niin sitten voi hakea sitä poikkeuslupaa sen metsästyslain 41 b-kohdan kautta. Sama juttu koskee myöskin istutuksia, eliikkä niissä meillä tällä hetkellä ei ollut käytössä sellaista tutkimustietoa, että olisi voitu katsoa, mikä sen vaikutus on niihin loppukesän istutuksiin, mutta tässäkin valvonta olisi yksi sellainen, joka olisi haastava näitten istutusten kohdalla. Siinä mielessä tässä täytyy silloin käyttää sitä edelleenkin voimassa olevaa poikkeuslupamahdollisuutta, sitä 41 b § ää sieltä metsästyslaista.

Sitten vielä tästä EU-vaikuttamisesta: Se jatkuu koko ajan, ja sitä tehdään jatkuvasti. Viimeksi viime neuvostossa puhuttiin jälleen kerran merimetsoista, ja kyllä sitä tehdään ihan jatkuvasti, koska on ihan selvää, että tämä ongelma ei ole yksistään täällä meillä Suomessa, vaan kyllä se on Itämeren alueella tällä hetkellä. Niin kuin täällä joku totesikin, tuntuu, että nämä muuttoreitit tuonne Koillis-Venäjälle koko ajan siirtyvät vähän niin kuin lännemmäksi ja lännemmäksi, ja siinä mielessä monissa maissa kärsitään ihan vastaavista haasteista.

Paikallisuus ei häviä minnekään, koska Riistakeskuksellehan siirtyy nytten tämä luvitus, ja meillähan esimerkiksi vaikka Pohjois-Karjalassa on myös Riistakeskuksella olevaa asiantuntemusta. Se, mikä on hyvä — tässä tulikin viimeisessä puheenvuorossa edustaja Kalmarilta tämä — on se, että 1 500 euron lasku laskee nyt sitten muistaakseni 70 euroon. Silloin kun haetaan poikkeuslupa, niin säästetään kyllä myöskin rahassa.

Edustaja Pitkolle: Suojelusta ei olla luopumassa. Tässä todellakin hyvin rajatusti pystytään sitten toimimaan nimenomaan sen hyväksi, että me pystymme suojelemaan ihmisten elinkeinoa ja myöskin sitten näitä kalastuselinkeinoja ja kalakantoja.

Pesimäaikaisista voi todeta, että pieni populaatio on se, joka pesii Suomessa. Suurin osahan näistä linnuista lentää tosiaan Suomen yli sinne Koillis-Venäjälle menen tullen, ja va-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2026 vp

litettavasti niin sanotusti menen tullen palaten myöskin sitten näihin meidän viljapeltoihin ne iskevät kiinni.

Edustaja Honkasalolle: alueellisesti joustava malli mahdollistaa myöskin sen nopean reagoinnin siellä, missä on tarvetta tähän vahinkojen torjuntaan.

Kysyttiin, miksi oli tämä viiden linnun parvi. No, Ruotsissa on näyttöä tästä luvusta, ja itse asiassa Ruotsissa on käyty keskustelua siitä, pitäisikö siitäkin luvusta mennä alaspäin, koska on selvää, että kun viisi laskeutuu sinne pellolle, niin aika pian siinä on 15 ja kohta siellä on 50 ja sitä rataa. Elikkä hyvin nopeasti se parvi houkuttautuu sitten paikalle, ja siinä mielessä tällaista keskustelua käydään tuolla länsinaapurissa.

Edustaja Elo vielä kysyi tästä kokonaisuudesta. Niin kuin totesin tuossa esittelypuheen-
vuorossa, on huomioitava se, että meillä on esimerkiksi sellaisia lajeja kuin vaikka kuovi, joka hyötyy siitä, kun ne pesivät siellä pelloilla, ja nämä valkoposkihanhilaumat ovat kyllä niiden pesinnän totaalaisesti turmelleet. Siinä mielessä voi ajatella, että tällä on myöskin välillisesti suotuisia vaikutuksia toisiin lajeihin. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, ministeri. — Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa muiden asiakohtien jälkeen.

Asian käsittely keskeytettiin kello 15.53.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 22.28.

Puhemies Jussi Halla-aho: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytetyn asiakohdan 7 käsittelyä. Keskustelu jatkuu. — Edustaja Strandman poissa, edustaja Vornanen poissa, edustaja Kalmari poissa, edustaja Pitko poissa, edustaja Honkasalo poissa, edustaja Kallio poissa, edustaja Kaunistola poissa, edustaja Paasi poissa, edustaja Elo poissa, edustaja Viljanen poissa, edustaja Immonen poissa, edustaja Hoskonen poissa, edustaja Mikkonen, Krista, poissa. — Edustaja Rasinkangas, olkaa hyvä.

22.29 **Merja Rasinkangas ps:** Arvoisa puhemies! Tällä esityksellä valkoposkihanhi ja merimetso lisätään metsästyslaissa tarkoitettuihin riistalajeihin ja niiden suojametsästys mahdollistetaan maatalouden, kalatalouden sekä lentoliikenteen suojaamiseksi.

Sekä valkoposkihanhiin että merimetsojen kantojen voimakas kasvu on lisännyt merkittävästi niiden aiheuttamia haittoja. Viljelijät eri puolilla maata ovat joutuneet seuraamaan, kuinka suuret hanhiparvet laskeutuvat pellolle syömään ja tallaamaan kylvöksiä. Monilla alueilla vahingot ovat vuosittain toistuva ongelma, joka heikentää satotasoa ja aiheuttaa taloudellisia menetyksiä. Syyskylvöisten kasvien, kuten rukiin, syysvehnän ja syysrypsin, viljely on monin paikoin käynyt mahdottomaksi hanhiongelman vuoksi. Tämä on huoltovarmuuden ja ruokaturvan kannalta huolestuttava kehitys.

Merimetsojen osalta huoli kohdistuu erityisesti kalatalouteen. Ammatikalastajat ovat pitkään kertoneet tilanteista, joissa merimetsot syövät saaliskaloja ja vaikeuttavat kalastuksen harjoittamista. Lisäksi merimetsojen suuret yhdyskunnat voivat paikallisesti muuttaa saariston luontoa merkittävästi, kun lintujen ulosteet kuormittavat kasvillisuutta ja muutta-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2026 vp

vat elinympäristöjä. Merimetson uloste on niin tyypipitoista, että se tappaa puuvartistet kasvit. Tätä kävin itsekkin vastikään toteamassa valiokunnan matkalla Saaristomerellä.

Esityksessä otetaan myös tärkeä lentoturvallisuus huomioon. Suuret hanhiparvet lentokenttien läheisyydessä muodostavat riskin lentoliikenteelle. Lintutörmäykset voivat aiheuttaa vakavia vaaratilanteita, ja siksi tällä esityksellä annetaan tehokkaat keinot riskienhallintaan.

Arvoisa puhemies! Hyvä luonnonhoito edellyttää sitä, että nopeasti kasvaneiden lajien aiheuttamiin ongelmiin voidaan vastata oikeasuhtaisesti. Tämä esitys valkuposkivanhanien ja merimetsojen metsästämisen mahdollistamisesta parantaa viljelijöiden toimeentuloa, turvaa kalatalouden toimintaedellytykset ja vahvistaa lentoturvallisuutta. — Kannatan tätä esitystä. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Siponen poissa, edustaja Eestilä poissa, edustaja Simula poissa. — Edustaja Kettunen, olkaa hyvä.

22.32 Tuomas Kettunen kesk: Kunnioitettu herra puhemies! Ajattelin, että tämä puheenvuoroni on sen verran pitkä, että tulenpa suoraan tänne puhujanpönttöön.

Todella hyvä lakiesitys. Tämän esityksen tavoitteena on tosiaan tehostaa valkoposkivanhanen, merimetson aiheuttamien vahinkojen hallintaa siirtämällä nämä lajit metsästyslain piiriin ja mahdollistamalla suojametsästys ilman raskasta poikkeuslupamenettelyä. Tämän esitetyn mallin uskotaan vähentävän merkittävästi byrokratiaa, nopeuttavan reagointia vahinkotilanteissa ja alentavan sekä viranomaisten että vahingonkärsijöiden kustannusta, ja uskon, että näin kyllä tulee toteutumaan. Nimittäin, herra puhemies, tämä nykyinen poikkeuslupajärjestelmä on osoittautunut hitaaksi ja kalliiksi. Näitten lupien käsittely nimittäin voi kestää kuukausia, ja tämän vuoden alusta käyttöön otettu 1 500 euron lupamaksu on vähentänyt näitten hakemusten määrää merkittävästi. Siis, herra puhemies, pitää maksaa 1 500 euroa siitä, kun sinne valkoposkivanhania alkaa pellolle tulemaan ja tuhoamaan sitä peltoa ja peltokasvustoa — siitä vielä pitää tuommoinen rahasumma maksaa.

No, tämän uudistuksen arvioidaan nyt vähentävän maataloudelle, kalataloudelle, kalankasvatukselle aiheutuvia vahinkoja sekä pienentävän valtion maksamia korvauksia. Samalla se keventäisi lupa- ja valvontaviraston työmäärää, kun poikkeuslupien käsittely ja niihin liittyvät valitusprosessit vähenisivät merkittävästi. Muutoksen lisäresurssitarve Suomen riistakeskuksessa olisi arviolta puolitoista henkilötyövuotta, mutta aivan varmasti monikymmenkertaisesti tämä puolentoista henkilötyövuoden palkkasumma maksetaan takaisinpäin, kun ei tarvitse sitten valtion maksaa näitä korvauksia niistä menetetyistä pelloista. Ja ennen kaikkea tämä byrokratia vähenee. Tässä yhteiskunnassa pitää pyrkiä tulevaisuudessa entistä enemmän vähentämään byrokratiaa.

Herra puhemies! Valkoposkivanhanien osalta tutkimukset osoittavat, että pelkät karkotuskeinot eivät riitä estämään vahinkoja pysyvästi vaan tehokkain tulos saavutetaan yhdistämällä karkotus ja nopea suojametsästys. Näitten merimetsojen osalta tavoitteena ei ole kannan vähentäminen vaan paikallisten kalataloushaittojen hallinta. Tutkimuksen mukaan merimetsojen vaikutukset ovat usein paikallisia mutta voivat olla merkittäviä rannikkokalastukselle, kalankasvatukselle ja kalakantojen käyttäytymiselle. Tämä esitys, mikä nyt tässä lähetekeskustelussa meillä on, mahdollistaa kohdennetut ja joustavat toimenpiteet alueille, joilla nämä haitat ovat suurimmat. Tervehdin ilolla tätä hallituksen esitystä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2026 vp

Näissä metsästyksen liittyvissä asioissa kyllä tämä Orpon—Purran hallitus on onnistunut ansiokkaasti. Elikkä tämä valkuposkihanhien, merimetsojen tuleva metsästys ja metsästyslain piiriin asettaminen on hyvä esitys. Olen myös siitä tyytyväinen, että EU:sta tulut mahdollisuus myös suden kannanhoidollisen metsästyksen osalta saatiin melko nopeastikin eteenpäin. Siitä täytyy kiittää kyllä hallitusta.

Mutta pyyhkeitä kyllä tulee tähän loppuun — positiivisia asioita, mutta pyyhkeitä tulee karhun metsästyksen osalta. Tällä hetkellä meillä on eduskunnalta vahva tahtotila lausumien osalta, että pikimmiten tulee aloittaa tässä maassa kiintiöpohjainen karhun metsästys. Se on eduskunnan tahtotila, mutta maa- ja metsätalousministeriöstä ministeriö ja virkamiehet ovat antaneet tämmöisen asetuksen ilmoille, että tämmöisiä vahinkoperusteisia lupia ollaan myöntämässä vain 300 kappaletta tähän maahan. Tämähän johtaa juurikin siihen, että onko Suomen kansalaisilla semmoista osaamista, että he osaavat tehdä niin hyviä vahinkoperusteisia lupahakemuksia, että ne kestävät sitten oikeuskäsittelyn, kun luvista lähdetään valittamaan. Epäilenpä hyvinkin.

Herra puhemies! Kun eduskunta on suurinta päätöksentekoa käyttävä elin tässä valtiossa, tasavallassa, niin toivoisin, että asianmukaisella vakavuudella eduskunnan tahtotila otetaan siellä maa- ja metsätalousministeriössä virkamiestenkin osalta ja toimesta huomioon, ja sitten valtioneuvoston jäsen, maatalousministeri Essayah katsoo sen perään. Se on nyt vain niin, että on kunnioitettava eduskunnan tahtotilaa. Nyt nähtäväksi jää, onko se nyt vain niin, että ne vahinkoperusteiset luvat asetuksella sitten tulevat ja sillä selvä. Enpä lähde tässä sen enempään arvailemaan, vaan katsotaan, onko nytten niin, että asetus menee eduskunnan tahdon mukaisesti, vai meneekö asetus ministeriön virkamiesten mukaisesti.

Herra puhemies! Kiitän tästä hyvästä esityksestä. Tämä esityshän, mikä nyt valkuposkihanhiin ja merimetsoihin kuuluu, liittyy valtion vuoden 27 talousarvioesitykseen, ja sen mukaisesti se käsitellään. Tämä laki on tarkoitettu tulemaan voimaan jo tämän vuoden syksyllä, vuonna 2026. — Lopetan puheenvuoroni siihen, että on hyvä meidän kansanedustajien lukea yksi kirja kuukaudessa, nimittäin se sivistää.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin maa- ja metsätalousvaliokuntaan.